KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 8.11.2006
KOM(2006) 654 wersja ostateczna

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Czarnogórą

(przedstawiony przez Komisję)

UZASADNIENIE

Rada Europejska obradująca w Salonikach w dniach 19 i 20 czerwca 2003 r. potwierdziła zdecydowany zamiar pełnego i skutecznego popierania perspektyw europejskich, jakie rysują się przed krajami Bałkanów Zachodnich. Zatwierdziła też „Agendę z Salonik dla Bałkanów Zachodnich", która wprowadziła partnerstwa europejskie jako środek urzeczywistnienia tych perspektyw europejskich.

Dnia 9 listopada 2005 r. Komisja przedstawiła zaktualizowaną wersję partnerstwa europejskiego z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem, w rozumieniu rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 10 czerwca 1999 r. Dokument ten został przyjęty przez Radę 30 stycznia 2006 r. Dnia 3 czerwca 2006 r. Czarnogóra proklamowała swoją niepodległość w następstwie referendum, które odbyło się 21 maja. Niepodległość ta została uznana przez UE i państwa członkowskie. W związku z tym Komisja uznała za właściwe przedstawić wniosek dotyczący zaktualizowanej wersji partnerstwa europejskiego dotyczącego wyłącznie Czarnogóry. Wniosek ten opiera się na tej części obecnej wersji partnerstwa europejskiego z Serbią i Czarnogórą (w tym z Kosowem), która dotyczy Czarnogóry; część ta została zaktualizowana o priorytety odpowiadające nowym kompetencjom Czarnogóry oraz wyzwania, jakie stoją przed Czarnogórą jako niepodległym państwem.

Podstawę wznowionego partnerstwa europejskiego stanowią przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 533/2004 z dnia 22 marca 2004 r. Partnerstwo obejmuje krótko- i średnioterminowe priorytety dla przygotowań kraju do dalszej integracji z Unią Europejską. W odpowiedzi na partnerstwo europejskie właściwe organy w Czarnogórze powinny opracować plan obejmujący harmonogram oraz konkretne środki, jakie Czarnogóra zamierza podjąć, aby zrealizować założone cele. Komisja będzie regularnie monitorować postępy w realizacji tych priorytetów.

Priorytety zawarte w partnerstwie europejskim stanowią podstawę programowania pomocy finansowej Wspólnoty, która nadal świadczona będzie z wykorzystaniem stosownych instrumentów finansowych, w szczególności rozporządzenia Rady (WE) nr 1085/2006 z dnia 17 lipca 2006 r. ustanawiającego instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA).

Decyzja Rady, której dotyczy wniosek, nie wiąże się z żadnymi skutkami finansowymi. W związku z powyższym Komisja wzywa Radę do przyjęcia załączonego projektu decyzji Rady.

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Czarnogórą

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 533/2004 z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia europejskiego partnerstwa, w szczególności jego art. 2[1],

uwzględniając wniosek Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rada Europejska obradująca w Salonikach w dniach 19 i 20 czerwca 2003 r. zatwierdziła wprowadzenie partnerstw europejskich jako środka urzeczywistnienia perspektyw europejskich, jakie rysują się przed krajami Bałkanów Zachodnich.

(2) Przepisy rozporządzenia (WE) nr 533/2004 stanowią, że Rada podejmuje decyzje w sprawie zasad, priorytetów oraz warunków, które mają być zawarte w partnerstwie europejskim, jak również wszelkich dalszych dostosowań.

(3) Rozporządzenie (WE) nr 533/2004 stanowi również, że kontrolę realizacji priorytetów zawartych w partnerstwie europejskim zapewnia się w oparciu o mechanizmy ustanowione w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, zwłaszcza o roczne sprawozdania z postępów.

(4) Dnia 14 czerwca 2004 r. Rada przyjęła decyzję dotyczącą pierwszego partnerstwa europejskiego – z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem, w rozumieniu rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych[2]. Dnia 30 stycznia 2006 r. Rada postanowiła zaktualizować wyżej określone partnerstwo europejskie[3].

(5) Dnia 3 czerwca Czarnogóra proklamowała swoją niepodległość w następstwie referendum w sprawie niepodległości, które odbyło się 21 maja 2006 r.

---

[1] Dz.U. L 86 z 24.3.2004, str.1.

[2] Decyzja Rady 2004/520/WE z dnia 14 czerwca 2004 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w Partnerstwie Europejskim z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem zgodnie z jego statusem ustanowionym przez rezolucję nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych z 10 czerwca 1999 r. (Dz.U. L 227 z 26.6.2004, str. 21).

[3] Decyzja Rady 2006/56/WE z dnia 30 stycznia 2006 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem w rozumieniu rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 10 czerwca 1999 r. oraz uchylająca decyzję 2004/520/WE (Dz.U. L 35 z 7.2.2006, str. 32).

(6) Dnia 12 czerwca 2006 r., podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych, Unia Europejska i państwa członkowskie postanowiły pogłębić stosunki z Republiką Czarnogóry jako suwerennym i niepodległym państwem.

(7) W związku z tym należy ustanowić nowe partnerstwo europejskie z Czarnogórą w oparciu o tę część partnerstwa europejskiego z Serbią i Czarnogórą, zatwierdzonego w styczniu 2006 r., która dotyczy Czarnogóry, zaktualizowaną w świetle wniosków przedstawionych w sprawozdaniu z postępów z 2006 r. oraz uzupełnioną o priorytety odpowiadające wyzwaniom, przed jakimi stoi Czarnogóra jako niepodległe państwo.

(8) Aby przygotować się do dalszej integracji z Unią Europejską, właściwe organy w Czarnogórze powinny opracować plan obejmujący harmonogram oraz konkretne środki umożliwiające realizację priorytetów zawartych w niniejszym partnerstwie europejskim,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia (WE) nr 533/2004 w załączniku, który stanowi integralną część niniejszej decyzji, określa się zasady, priorytety i warunki zawarte w partnerstwie europejskim z Czarnogórą, które zastępują, w odniesieniu do Czarnogóry, zasady, priorytety i warunki określone w decyzji 2006/56/WE.

Artykuł 2

Realizacja partnerstwa europejskiego monitorowana jest za pośrednictwem mechanizmów ustanowionych w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności przedstawianych przez Komisję rocznych sprawozdań z postępów.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
[…]

ZAŁĄCZNIK

CZARNOGÓRA: PARTNERSTWO EUROPEJSKIE 2006'

1. WSTĘP

Rada Europejska zatwierdziła wprowadzenie partnerstw europejskich jako środka urzeczywistnienia perspektyw europejskich, jakie rysują się przed krajami Bałkanów Zachodnich.

Dnia 9 listopada 2005 r. Komisja przedstawiła zaktualizowaną wersję partnerstwa europejskiego z Serbią i Czarnogórą, w tym z Kosowem, w rozumieniu rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 10 czerwca 1999 r. Dokument ten został przyjęty przez Radę dnia 30 stycznia 2006 r. Dnia 3 czerwca 2006 r. Czarnogóra proklamowała swoją niepodległość w następstwie referendum, które odbyło się 21 maja. Niepodległość ta została uznana przez UE i państwa członkowskie. W związku z tym Komisja uznała za właściwe przedstawić wniosek dotyczący zaktualizowanej wersji partnerstwa europejskiego dotyczącego wyłącznie Czarnogóry. Niniejszy wniosek został opracowany w oparciu o tę część obecnej wersji partnerstwa europejskiego z Serbią i Czarnogórą (w tym z Kosowem), która dotyczy Czarnogóry. Cześć tę zaktualizowano o nowe kompetencje Czarnogóry oraz wyzwania, przed jakimi stoi Czarnogóra jako niepodległe państwo.

Właściwe organy w Czarnogórze powinny opracować plan obejmujący harmonogram oraz konkretne środki będące odpowiedzią na priorytety zawarte w partnerstwie europejskim.

2. ZASADY

Ramy orientacji europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich, aż do przyszłego ich przystąpienia do UE, nadal określa proces stabilizacji i stowarzyszenia.

Główne priorytety określone w tych ramach wiążą się ze zdolnością do spełnienia kryteriów określonych przez Radę Europejską na szczycie w Kopenhadze w 1993 r. oraz warunków ustalonych dla procesu stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności warunków określonych przez Radę w konkluzjach z dnia 29 kwietnia 1997 r. oraz 21 i 22 czerwca 1999 r., a także z treścią deklaracji końcowej przyjętej dnia 24 listopada 2000 r. na szczycie w Zagrzebiu oraz treścią agendy z Salonik.

3. PRIORYTETY

Priorytety wymienione w ramach niniejszego partnerstwa europejskiego wybrano w oparciu o założenie, że oczekiwanie od Czarnogóry ich pełnej realizacji lub osiągnięcia znaczących postępów w ich realizacji w ciągu najbliższych kilku lat jest realistyczne. Priorytety zostały podzielone na krótkoterminowe, których realizacja powinna nastąpić w ciągu jednego do dwóch lat, oraz średnioterminowe, których realizacja powinna nastąpić w ciągu trzech do czterech lat. Priorytety te dotyczą zarówno samego ustawodawstwa, jak i jego wykonywania.

Ze względu na znaczne koszty, jakie pociąga za sobą spełnienie wszystkich wymogów unijnych, a także na złożoność tych wymogów w niektórych dziedzinach, na obecnym etapie

partnerstwo nie obejmuje wszystkich ważnych zadań. Przyszłe wersje partnerstwa uwzględniać będą dalsze priorytety, w zależności od postępów czynionych przez Czarnogórę.

Wśród priorytetów krótkoterminowych wyróżniono priorytety kluczowe i przedstawiono je łącznie na początku listy. Kolejność priorytetów kluczowych na liście nie oznacza uporządkowania ich według ich wagi.

3.1. Priorytety krótkoterminowe

Priorytety kluczowe

– Uchwalenie nowej konstytucji, w oparciu o szeroki konsensus, zgodnie z europejskimi normami, zwłaszcza w dziedzinie praw człowieka i praw mniejszości, organizacji sądownictwa, audytu, struktur obronnych i struktur bezpieczeństwa.

– Zakończenie procesu tworzenia systemu prawno-instytucjonalnego, jakiego potrzebuje niezależny kraj, w tym podpisanie i ratyfikacja międzynarodowych instrumentów, których stroną była Federacja Serbii i Czarnogóry.

– Kontynuowanie wysiłków na rzecz wdrożenia reformy administracji publicznej, w tym systemu wynagradzania pracowników służby cywilnej, w celu zapewnienia przejrzystości zatrudniania pracowników, profesjonalizmu oraz rozliczalności tej służby; w szczególności dalsze wzmocnienie struktur odpowiedzialnych za integrację europejską na wszystkich szczeblach (zwłaszcza w odniesieniu do poszczególnych resortów i parlamentu) oraz mechanizmów umożliwiających koordynację kwestii o znaczeniu unijnym.

– Sfinalizowanie planów związanych z reformą systemu sądownictwa; odebranie parlamentowi uprawnień do rekrutacji i planowania ścieżki kariery oraz stworzenie przejrzystych, opartych na obiektywnych, zawodowych kryteriach procedur selekcji kandydatów i awansu zawodowego; racjonalizacja systemu sądownictwa, modernizacja postępowania sądowego i usprawnienie administracji; zapewnienie systemowi sądownictwa odpowiedniego i stałego finansowania.

– Wzmocnienie parlamentarnej kontroli nad strukturami obronnymi i strukturami bezpieczeństwa.

– Kontynuowanie ścisłej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTKJ).

– Zwiększenie zdolności instytucjonalnych w zakresie przyjmowania i wdrażania środków będących pochodną zobowiązań wynegocjowanych w ramach Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu, w szczególności przygotowanie organów celnych do prawidłowego stosowania reguł pochodzenia i poszerzenie ich wiedzy na temat metod współpracy administracyjnej.

Kryteria polityczne

<u>Demokracja i praworządność</u>

Wybory

– Zgodnie z zaleceniami Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka, odpolitycznienie administracji wyborczej, poprawa jej funkcjonowania, w szczególności w odniesieniu do ogłaszania wyników, kodyfikacja ordynacji wyborczej, stworzenie zasad regulujących korzystanie ze środków masowego przekazu podczas kampanii wyborczych, a także wprowadzenie zasad gwarantujących przejrzystość przy rozdziale mandatów zgodnie z normami europejskimi; stworzenie przejrzystych ram prawnych w zakresie finansowania kampanii wyborczych.

Parlament

– Zwiększenie ogólnych możliwości legislacyjnych i kontrolnych parlamentu, w szczególności poprzez wdrożenie nowo przyjętego regulaminu wewnętrznego.

– Poszerzenie możliwości parlamentu w nowych dziedzinach kompetencji.

– Usprawnienie funkcjonowania Komitetu Integracji Europejskiej oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia administracyjnego i specjalistycznego.

Administracja publiczna

– Wzmocnienie zdolności administracyjnych Biura Rzecznika Praw Obywatelskich; zapewnienie właściwych działań następczych podejmowanych w wyniku zaleceń rzecznika.

– Dalsza realizacja procesu decentralizacji i poprawa zdolności administracyjnych gmin miejskich.

Sądownictwo

– Zapewnienie wdrożenia przepisów dotyczących obowiązkowego wstępnego i ciągłego szkolenia sędziów, prokuratorów i sądowego personelu pomocniczego oraz dalsze wzmocnienie ośrodka szkolenia pracowników sądownictwa.

– Sfinalizowanie planów związanych z reformą systemu sądownictwa; odebranie parlamentowi uprawnień do rekrutacji i planowania ścieżki kariery pracowników sądownictwa oraz stworzenie przejrzystych, opartych na obiektywnych, zawodowych kryteriach procedur selekcji kandydatów i awansu zawodowego; racjonalizacja systemu sądownictwa, modernizacja postępowania sądowego i usprawnienie administracji; zapewnienie systemowi sądownictwa odpowiedniego i stałego finansowania.

– Zagwarantowanie zwiększenia niezależności i skuteczności prokuratury, w tym także w odniesieniu do kwestii budżetowych. Wzmocnienie wydziałów prokuratury do spraw przestępczości zorganizowanej oraz zwiększenie możliwości w zakresie realizacji polityki zwalczania korupcji.

– Poprawa zdolności instytucjonalnych Ministerstwa Sprawiedliwości w dziedzinie międzynarodowej współpracy sądowej.

Polityka zwalczania korupcji

– Zmiana przepisów w dziedzinie konfliktu interesów oraz wdrożenie ich celem wyeliminowania wszelkich możliwych przypadków uwikłania urzędników w konflikt interesów.

– Zwiększenie wysiłków zmierzających do wdrożenia strategii zwalczania korupcji, w szczególności poprzez zapewnienie odpowiednich zasobów finansowych i kadrowych organom egzekwowania prawa, tak aby zapewnić realizację tej strategii.

– Opracowanie i pełne wdrożenie przepisów dotyczących partii politycznych oraz ich finansowania służące zapewnieniu przejrzystości i klarowności.

Prawa człowieka i ochrona mniejszości

– Zapewnienie skutecznych mechanizmów realizacji zobowiązań wynikających z międzynarodowych instrumentów, w szczególności w odniesieniu do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz europejskiej konwencji o zapobieganiu torturom.

– Podejmowanie kompleksowych i przejrzystych działań we wszystkich domniemanych przypadkach niewłaściwego traktowania osób. Wzmocnienie służb kontroli wewnętrznej zajmujących się niewłaściwym traktowaniem osób przez pracowników organów egzekwowania prawa.

– Poprawa warunków w więzieniach, w szczególności w odniesieniu do grup szczególnie zagrożonych, takich jak młodociani przestępcy oraz osoby potrzebujące opieki psychiatrycznej; właściwe monitorowanie warunków odbywania kary przez osoby odbywające kary wieloletnie oraz skazanych za przestępstwa zorganizowane, zapewnienie dalszych szkoleń pracowników więziennictwa oraz poprawa stanu obiektów przeznaczenia specjalnego.

– Przyjęcie kompleksowych przepisów w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji.

– Wdrożenie przepisów w zakresie dostępu do informacji publicznych. Kontynuacja procesu przekształcania Radia i Telewizji Czarnogórskiej w nadawcę publicznego oraz zapewnienie ku temu właściwych środków.

– Wdrożenie postanowień protokołu w dziedzinie współpracy między organizacjami pozarządowymi a organami rządowymi.

– Dalsze wdrażanie przepisów w dziedzinie zwrotu mienia.

– Zapewnienie odpowiednich ram prawnych, w tym także na poziomie konstytucji, służących ochronie praw mniejszości. Wdrożenie strategii i planu działania w sprawie integracji Romów, w tym uchodźców.

Sprawy regionalne i zobowiązania międzynarodowe

– Dalsze zacieśnienie współpracy regionalnej i dobrych stosunków sąsiedzkich. Wdrożenie umów o wolnym handlu z krajami sąsiadującymi, w szczególności w kontekście nowego Środkowoeuropejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (CEFTA). Zacieśnienie współpracy transgranicznej w dziedzinie zwalczania przestępczości zorganizowanej,

nielegalnego handlu i przemytu, współpracy sądowniczej, zarządzania granicami, ochrony środowiska, transportu i energii.

– Zapewnienie ochrony praw uchodźców i przesiedleńców wewnętrznych. Uchylenie wszelkich przepisów dyskryminujących poszczególne grupy w odniesieniu do rynku pracy, korzystania z praw własności, możliwości zadośćuczynienia prawnego oraz nabywania obywatelstwa; zapewnienie swobodnego dostępu do służby zdrowia oraz możliwości swobodnego uzyskiwania dokumentów tożsamości. Zagwarantowanie prawa do realnego wyboru między trwałym powrotem a integracją oraz stworzenie warunków do integracji dla tych, którzy ją wybrali.

– Dostosowanie krajowego prawa i praktyki do odpowiednich norm i umów międzynarodowych poprzez podpisanie i ratyfikację na szczeblu Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych odpowiednich instrumentów międzynarodowych dotyczących zwalczania przestępczości zorganizowanej i przestępstw finansowych, w tym także korupcji.

Kryteria gospodarcze

– Utrzymanie stabilności makroekonomicznej poprzez dalsze wprowadzanie niezbędnych dostosowań fiskalnych i dalszą konsolidację fiskalną.

– Rozwój zdolności instytucjonalnych i analitycznych niezbędnych do opracowania i wdrożenia zaproponowanego przez służby Komisji programu gospodarczego i podatkowego.

– Wdrożenie systemu zarządzania wydatkami publicznymi, w szczególności ujęcie programów w budżecie, średniookresowe planowanie budżetowe oraz wprowadzenie elementów księgowości memoriałowej.

– Pełne włączenie budżetu podstawowego, w tym podstawowych wydatków na szczeblu samorządowym, do rachunków sektora *general government*.

– Kontynuacja procesu restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

– Przyjęcie i wdrożenie ustawy o nadzorze ubezpieczeń.

– Dalsze podejmowanie wysiłków zmierzających do promowania zdolności dostosowawczych i podnoszenia kwalifikacji siły roboczej, przy pełnym zaangażowaniu w ten proces pracodawców i związków zawodowych.

– Dalsze niezbędne zmiany w polityce handlowej Czarnogóry w celu zapewnienia jej zgodności z autonomicznymi środkami handlowymi oraz postanowieniami przyszłego Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu.

Normy europejskie

<u>Rynek wewnętrzny</u>

Swobodny przepływ towarów

– Zakończenie procesu tworzenia systemu prawno-instytucjonalnego w dziedzinie normalizacji, certyfikacji, metrologii, akredytacji i oceny zgodności, zgodnie z dorobkiem prawnym UE, w celu stworzenia warunków sprzyjających wymianie handlowej. Rozpoczęcie przyjmowania norm europejskich.

– W odniesieniu do działań mających wpływ na wymianę handlową – stworzenie wewnętrznych mechanizmów konsultacji w sprawie nowych przepisów technicznych i powiadamiania o nich jeszcze przed ich przyjęciem.

– Stworzenie ram prawnych oraz zapewnienie zdolności administracyjnych umożliwiających aktywną ochronę konsumentów i zdrowia, zgodnie z polityką UE w dziedzinie ochrony konsumentów i zdrowia.

– Kontynuacja reform niezbędnych do spełnienia zasad i zobowiązań w ramach WTO w celu przyspieszenia starań o członkostwo w WTO.

Cła i podatki

– Dalsze dostosowanie krajowego prawa i procedur celnych do dorobku prawnego UE. Dalsza modernizacja administracji celnej w celu zapewnienia wysokiego poziomu zdolności administracyjnych oraz umożliwienia zwalczania korupcji, przestępczości transgranicznej oraz praktyk uchylania się od zobowiązań podatkowych.

– Zmiana i wdrożenie ustawodawstwa w dziedzinie reguł pochodzenia w celu wprowadzenia podstawy prawnej dla stosowania reguł pochodzenia WE w kontekście autonomicznych środków handlowych; dostarczenie informacji na ten temat podmiotom i urzędnikom celnym oraz zapewnienie im szkoleń.

– Dalsze dostosowanie krajowego prawa podatkowego do dorobku prawnego UE. Sprawniejsze wdrażanie przepisów podatkowych, z naciskiem na pobór i kontrolę należności podatkowych w celu ograniczenia nadużyć podatkowych.

– Przestrzeganie zasad Kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej i zapewnienie zgodności nowych środków podatkowych z tymi zasadami.

Konkurencja

– Stworzenie urzędu ochrony konkurencji cieszącego się pełną niezależnością operacyjną i zapewnienie odpowiednich środków umożliwiających jego funkcjonowanie.

– Wzmocnienie ram prawnych w zakresie pomocy państwa oraz zwiększenie przejrzystości w ramach podjęcia pierwszych kroków prowadzących do kontroli pomocy państwa zgodnie z wymogami Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu.

Zamówienia publiczne

– Wdrożenie skutecznego systemu zamówień publicznych zgodnie z zasadami przyjętymi w UE, także w odniesieniu do środków odwoławczych. Zapewnienie pełnej przejrzystości stosowanych procedur, bez względu na wartość udzielanego zamówienia, oraz unikanie dyskryminujących rozróżnień między dostawcami z Czarnogóry i UE.

– Ustanowienie Agencji Zamówień Publicznych i organu zajmującego się kontrolą zamówień publicznych, zapewnienie ich właściwego funkcjonowania oraz poprawa ich zdolności administracyjnych; udostępnienie odpowiednich szkoleń odpowiedzialnym za te kwestie pracownikom podmiotów zamawiających, tak aby umożliwić im wdrożenie przepisów w dziedzinie zamówień publicznych.

Prawo własności intelektualnej

– Znaczące podniesienie poziomu ochrony praw własności intelektualnej, w szczególności poprzez przyjęcie kompleksowych ram prawnych w dziedzinie praw własności intelektualnej, w tym skutecznych przepisów wykonawczych, oraz poprzez ustanowienie urzędu ds. praw własności intelektualnej.

– Umożliwienie sprawniejszego wdrożenia i egzekwowania przepisów w tej dziedzinie, także przez straż graniczną, organy egzekwowania prawa i system sądowniczy.

– Formalne potwierdzenie udziału w głównych międzynarodowych umowach w zakresie praw własności intelektualnej.

Usługi finansowe

– Wzmocnienie regulacyjnych i nadzorczych ram prawnych dotyczących instytucji i rynków finansowych, spójnych z obecną praktyką UE, w szczególności w odniesieniu do sektora bankowego.

– Zacieśnienie współpracy z organami nadzorującymi w krajach pochodzenia banki zagraniczne, które posiadają ważne oddziały w Czarnogórze, w tym poprzez zawarcie umów o współpracy.

Prawo spółek

– Skuteczniejsze egzekwowanie wymogów związanych ze sprawozdawczością finansową, w szczególności w przypadku instytucji finansowych i spółek notowanych na giełdzie.

Zatrudnienie i polityka społeczna

– Poprawa zdolności instytucjonalnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w zakresie kształtowania i monitorowania polityki, z naciskiem na integrację na rynku pracy młodzieży, kobiet i grup szczególnie zagrożonych; [poprawa skutecznego zarządzania środkami w zakresie aktywnego zatrudnienia wdrożonymi przez czarnogórski urząd ds. zatrudnienia.]

– Usprawnienie działań prowadzonych przez inspektoraty pracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy.

– Nasilenie wysiłków zmierzających do promowania jakości sytemu szkolnictwa i uczenia się przez całe życie.

– Dalsza poprawa jakości, skuteczności i adekwatności systemu szkolnictwa wyższego oraz wsparcie jego integracji z Europejskim Obszarem Szkolnictwa Wyższego.

<u>Polityka sektorowa</u>

Przemysł i MŚP

– Dalsze wdrażanie postanowień Europejskiej Karty Małych Przedsiębiorstw.

– Umocnienie roli agencji promocji inwestycji. Poprawa możliwości lobbowania przez środowiska biznesu i konsultacji z nim.

– Przyjęcie ustawy w sprawie ujednolicenia i przyśpieszenia procesu udzielania licencji oraz funkcjonowania systemów wydawania zezwoleń; wdrożenie przepisów w ścisłej współpracy z organami samorządowymi oraz przyjęcie i wdrożenie planu działania w zakresie ograniczeń w handlu.

– Szybsze utworzenie i uruchomienie narodowego funduszu gwarancyjnego na rzecz MŚP.

Rolnictwo i rybołówstwo

– Dalsza poprawa zdolności administracyjnych w odniesieniu do kształtowania i wdrażania polityki w zakresie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

– Przyjęcie ustawy dotyczącej bezpieczeństwa żywności, ustawy w sprawie dobrostanu zwierząt i nowej ustawy w dziedzinie weterynarii oraz usprawnienie działań służb weterynaryjnych i fitosanitarnych, w tym także poprawa zdolności kontrolnych i laboratoryjnych.

– Dalsze wysiłki na rzecz dostosowania prawa krajowego do dorobku prawnego UE w sektorze weterynaryjnym i fitosanitarnym, w tym stworzenie zintegrowanego systemu bezpieczeństwa żywności mającego na celu zapobieganie częściowemu pokrywaniu się zakresu poszczególnych instrumentów prawnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa żywności. Przygotowanie systemu identyfikacji i rejestracji bydła zgodnie z wymogami UE.

– Dopracowanie strategii w dziedzinie rybołówstwa oraz poprawa zdolności administracyjnych Czarnogóry w zakresie prowadzenia polityki w dziedzinie rybołówstwa zgodnej z normami UE i obejmującej współpracę międzynarodową.

Ochrona środowiska naturalnego

– Dalsze zbliżanie ustawodawstwa krajowego do prawa i norm obowiązujących w UE, zwłaszcza w odniesieniu do ram prawnych w zakresie ochrony środowiska. Rozwój zdolności administracyjnych w zakresie wdrażania i egzekwowania przyjętych przepisów prawnych.

– Opracowanie ogólnej strategii ochrony środowiska (woda, odpady, powietrze). Przyjęcie planu zagospodarowania przestrzennego; przyjęcie strategii zrównoważonego rozwoju oraz strategii sektorowych (zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną, różnorodność biologiczna, zmiany klimatyczne). Poprawa zdolności administracyjnych w zakresie zarządzania środowiskiem.

Polityka transportowa

– Dalsze dostosowanie krajowego prawa w dziedzinie lotnictwa, w tym także kontroli ruchu lotniczego, do dorobku prawnego UE, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przy podpisywaniu umowy o Europejskiej Wspólnej Przestrzeni Lotniczej.

– Wzmocnienie roli Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz powołanie niezależnego operacyjnie organu ds. badania wypadków lotniczych, krajowego organu nadzoru nad podmiotem świadczącym usługi żeglugi powietrznej oraz organu odpowiedzialnego za egzekwowanie praw pasażerów lotniczych.

– Dalsze wdrażanie postanowień Protokołu ustaleń w sprawie rozwoju podstawowej sieci transportu regionalnego w Europie Południowo-Wschodniej, w tym współpraca w ramach Obserwatorium ds. Transportu w Europie Południowo-Wschodniej.

– Wdrożenie przepisów ustawy o transporcie drogowym (w tym powołanie właściwych struktur wykonawczych). Zapewnienie właściwych środków na utrzymanie infrastruktury transportowej i związanych z nią instytucji.

Energia

– Ratyfikacja i dalsza realizacja zobowiązań podjętych w ramach podpisanego Traktatu o Wspólnocie Energetycznej.

– Dokończenie prac nad strategią rozwoju energetyki oraz strategią w dziedzinie efektywności energetycznej i ich wdrożenie; poprawa zdolności administracyjnych Ministerstwa Gospodarki w dziedzinie energii.

– Ustanowienie organu regulacyjnego oraz przyjęcie odpowiednich przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony przed promieniowaniem.

Społeczeństwo informacyjne i media

– Wzmocnienie roli Agencji Telekomunikacji w celu sprzyjania konkurencji na rynku poprzez zastosowanie odpowiedniego ustawodawstwa, w szczególności w odniesieniu do stworzenia odpowiednich środków ochrony konkurencji na rynku.

– Poprawa zdolności administracyjnych Ministerstwa Gospodarki w dziedzinie łączności elektronicznej. Podjęcie dalszych kroków w kontekście wyrównania taryf oraz dalszej reakcji na warunki taryf za wzajemne połączenia, a także zajęcie się kwestią opłat licencyjnych.

– Zagwarantowanie niezależności operacyjnej organu nadawczego.

– Sprawne przekształcenie Radia i Telewizji Czarnogórskiej w operatora świadczącego usługi publiczne oraz zapewnienie środków umożliwiających mu efektywne funkcjonowanie.

Kontrola finansowa

– Dopracowanie strategii w dziedzinie publicznej wewnętrznej kontroli finansowej w odniesieniu do celów krótko- i średnioterminowych oraz przy uwzględnieniu odpowiedniego wsparcia w postaci systemu informatycznego; poprawa zdolności instytucjonalnych w zakresie kontroli wewnętrznej.

– Dalsze wzmocnienie Państwowej Izby Kontroli oraz zapewnienie odpowiednich gwarancji konstytucyjnych.

Statystyka

– Gromadzenie i przekazywanie informacji statystycznych zgodnie z wymogiem prowadzenia statystyki w dziedzinie gospodarki, handlu, sektora monetarnego i finansowego, zgodnie z bieżącymi praktykami na poziomie UE.

– Przyjęcie zmienionego statystycznego planu głównego w celu poprawy jakości danych statystycznych i rozszerzenia ich zakresu. Usprawnienie systemu gromadzenia i przetwarzania danych statystycznych dotyczących rolnictwa, zgodnie z normami i metodami stosowanymi w UE; wdrożenie nomenklatury Systemu Zharmonizowanego za rok 2007.

Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo

Wizy, kontrole graniczne, azyl i migracja

– Rozwój zdolności instytucjonalnych w odniesieniu do polityki wizowej oraz dostosowanie krajowej polityki wizowej do tego rodzaju polityki na szczeblu UE.

– Wzmocnienie zintegrowanego zarządzania granicami i zapewnienie jego spójnego wdrożenia przez wszystkie właściwe organy, w tym także organy kontroli cywilnej.

– Przyjęcie ustawy o azylu i budowa planowanych ośrodków dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl.

Pranie brudnych pieniędzy

– Zapewnienie sprawnego wdrożenia i koordynacji przepisów w dziedzinie zwalczania praktyk prania brudnych pieniędzy oraz wzmocnienie jednostek wywiadu finansowego.

Narkotyki

– Dalszy rozwój zdolności w zakresie prowadzenia współpracy międzynarodowej przez Ośrodek ds. Walki z Narkotykami i Przemytem oraz poprawa zdolności dotyczących analizy operacyjnej, w tym tworzenia odpowiednich baz danych.

– Opracowanie krajowej strategii w zakresie przeciwdziałania narkomanii i zwalczania handlu narkotykami, zgodnie ze strategią antynarkotykową UE na lata 2005–2012 oraz planem działań UE w zakresie narkotyków na lata 2005–2008, oraz przygotowanie kampanii informacyjnej na temat narkotyków.

– Ustalenie norm dotyczących zapobiegania nielegalnemu wykorzystaniu prekursorów i innych istotnych substancji do produkcji narkotyków.

– Sprawniejsze przeciwdziałanie narkomanii i zwalczanie handlu narkotykami przez odpowiednie organy egzekwowania prawa.

Policja

– Dalsze podniesienie kompetencji zawodowych policji poprzez szkolenia specjalistyczne oraz doskonalenie instrumentów gromadzenia informacji i analizy ryzyka.

– Zapewnienie funkcjonowania Akademii Policyjnej.

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu

– Stworzenie sprawnych mechanizmów instytucjonalnych służących współpracy agencji w obszarze walki z przestępczością zorganizowaną oraz zwiększenie możliwości policji w zakresie walki z przestępczością zorganizowaną.

– Podniesienie kompetencji w zakresie stosowania specjalnych metod dochodzeniowych zgodnie z odpowiednimi gwarancjami oraz wzmocnienie wywiadu kryminalnego.

– Przyjęcie przepisów w sprawie zajmowania majątku i dochodów pochodzących z przestępstwa oraz stworzenie zdolności instytucjonalnych w tej dziedzinie.

– Poprawa skuteczności współpracy międzynarodowej i wdrożenie właściwych konwencji międzynarodowych dotyczących terroryzmu oraz zapobiegania przestępczości zorganizowanej i jej zwalczania; poprawa współpracy i wymiany informacji między wszystkimi służbami bezpieczeństwa oraz między Czarnogórą a innymi państwami; zapobieganie praktykom finansowania i przygotowywania czynów terrorystycznych.

Handel ludźmi

– Dalsze zaostrzenie walki z handlem ludźmi, w tym zapewnienie odpowiedniej pomocy i ochrony ofiarom.

Ochrona danych osobowych

– Przyjęcie przepisów w dziedzinie ochrony danych osobowych oraz ustanowienie niezależnego organu nadzoru nad ochroną danych.

– Podjęcie niezbędnych kroków w celu przygotowania do zawarcia porozumienia o współpracy z Europolem.

3.2. Priorytety średnioterminowe

Kryteria polityczne

<u>Demokracja i praworządność</u>

Kwestie konstytucyjne

– Pełne wdrożenie nowej konstytucji przyjętej zgodnie z normami europejskimi.

Wybory

– Dalsze zapewnianie wysokich standardów podczas organizowania wyborów; egzekwowanie przejrzystych przepisów prawnych w zakresie finansowania kampanii wyborczych.

Parlament

– Dalsza poprawa zdolności instytucjonalnych parlamentu we wszystkich dziedzinach, w szczególności w odniesieniu do przyjmowania dorobku prawnego UE.

Administracja publiczna

– Dalsze wzmocnienie wydziałów odpowiedzialnych za integrację europejską w poszczególnych resortach oraz wzmocnienie mechanizmów koordynacji działań dotyczących kwestii związanych z UE, w tym także w ramach Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu oraz instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA).

– Opracowanie zasad i procedur oraz rozwój odpowiednich zdolności administracyjnych w celu stworzenia zdecentralizowanego systemu wdrażania służącego zarządzaniu pomocą unijną zgodnie z wymogami UE.

– Dalsze wzmocnienie urzędu do spraw zarządzania kadrami. Umocnienie procesu tworzenia polityki w tej dziedzinie. Dalsze wdrażanie reformy dotyczącej decentralizacji.

– Usprawnienie przejrzystości zatrudniania, profesjonalizmu oraz rozliczalności urzędników, między innymi dzięki instrumentom takim jak kodeks etyczny i wytyczne.

– Dalsza realizacja procesu restrukturyzacji i reform sił zbrojnych, obejmująca w stosownym przypadku ograniczenie ich liczebności.

Sądownictwo

– Zapewnienie właściwego funkcjonowania ośrodka szkolenia pracowników sądownictwa. Wdrożenie strategii informatyzacji sądownictwa.

– Zakończenie opracowywania ram strategicznych dla reformy sądownictwa; wdrożenie planów reform; wdrożenie przejrzystych procedur rekrutacji i planowania ścieżki kariery; dalsze poszerzenie zasobów, jakimi dysponuje system sądownictwa.

– Dalsze usprawnianie funkcjonowania prokuratury.

– Dalsza poprawa zdolności administracyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie międzynarodowej współpracy sądowej.

Polityka zwalczania korupcji

– Zdecydowane zapobieganie korupcji i jej zwalczanie na wszystkich poziomach oraz zwiększenie środków przeznaczonych na rzecz zapobiegania i likwidacji korupcji. Zapewnienie pełnego przestrzegania zapisów konwencji ONZ o zwalczaniu korupcji i stosownych konwencji Rady Europy.

– Ustanowienie skutecznych procedur wykrywania, rozpatrywania i ścigania domniemanych przypadków nadużyć i innych nieprawidłowości mających wpływ na fundusze krajowe i międzynarodowe, w tym także unijne.

<u>Prawa człowieka i ochrona mniejszości</u>

– Wdrożenie przepisów w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji oraz w dziedzinie praw mniejszości.

– Dalsza poprawa warunków w więzieniach.

– Zapobieganie przez organy egzekwowania prawa niewłaściwemu traktowaniu osób i reagowanie w przypadku stwierdzenia takiego traktowania.

– Zapewnienie udziału dzieci niepełnosprawnych i pochodzących z mniejszości w podstawowym nurcie systemu oświaty; reforma systemu opieki nad dziećmi.

– Dalsze propagowanie integracji mniejszości i dobrych stosunków między grupami etnicznymi.

– Dalsza współpraca z organizacjami pozarządowymi na szczeblu rządowym i lokalnym.

Sprawy regionalne i zobowiązania międzynarodowe

– Ułatwianie integracji uchodźców, którzy zdecydowali się nie wracać do pierwotnego miejsca zamieszkania. Wdrożenie narodowej strategii w sprawie uchodźców, jako części całościowej strategii w dziedzinie integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

– Dalsze wdrażanie umów o współpracy regionalnej.

Kryteria gospodarcze

– Zwiększenie stabilności makroekonomicznej poprzez kontynuację dostosowań fiskalnych i konsolidacji fiskalnej w celu dalszego ograniczenia nierównowagi w obrotach zagranicznych.

– Zwiększenie skuteczności wydatków rządowych, w szczególności poprzez poprawę procedury budżetowej i zarządzania finansami na szczeblu centralnym i samorządowym. Zwiększenie zdolności instytucjonalnych w zakresie przygotowywania i wykonywania budżetu w celu umożliwienia określania priorytetów budżetowych.

– Zwiększenie elastyczności rynku pracy poprzez stopniową liberalizację.

– Umocnienie otoczenia biznesu jako wkład w rozwój sektora prywatnego i wzrost zatrudnienia. W szczególności uproszczenie postępowania sądowego w sprawach handlowych, zwłaszcza w przypadku spraw dotyczących upadłości.

– Opracowanie i rozpoczęcie stosowania zintegrowanej polityki badawczej w celu wspierania działań w zakresie badań i rozwoju.

Normy europejskie

RYNEK WEWNĘTRZNY

Swobodny przepływ kapitału

– Pełna liberalizacja przepływu kapitału i płatności zgodnie z zasadami unijnymi.

Swobodny przepływ towarów

– Dalsze prace normalizacyjne, zwłaszcza poprzez przyjmowanie norm europejskich. Dalsza transpozycja do prawa krajowego dyrektyw opartych na nowym i globalnym podejściu oraz dyrektyw opartych na starym podejściu. Powołanie struktury nadzoru rynkowego wymaganej w prawie wspólnotowym.

Cła i podatki

– Zapewnienie dalszego zbliżania ustawodawstwa czarnogórskiego w dziedzinie ceł i podatków do dorobku prawnego UE; dalsza poprawa zdolności administracyjnych w zakresie wdrażania tego ustawodawstwa oraz walka z korupcją, przestępczością przygraniczną i praktyką uchylania się od płacenia podatków.

– Poprawa przejrzystości oraz jakości wymiany informacji z państwami członkowskimi UE w celu ułatwienia egzekwowania środków zapobiegających unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich.

– Zapoczątkowanie przejrzystej wymiany informacji z Komisją i państwami członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności środków wykonawczych służących zapobieganiu nadużyciom podatkowym, uchylaniu się od zobowiązań podatkowych i unikaniu opodatkowania.

Konkurencja

– Dalsze wzmacnianie roli urzędu ochrony konkurencji, w tym też jego niezależności operacyjnej.

– Dalsze wzmacnianie ram prawnych w zakresie pomocy państwa oraz objęcie pomocy państwa kontrolą zgodnie z wymogami Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu.

Zamówienia publiczne

– Dalsze wzmacnianie systemu zamówień publicznych, w tym w sektorze usług użyteczności publicznej i w odniesieniu do koncesji, poprzez dalsze dostosowywanie prawa krajowego do dorobku prawnego UE oraz poprzez poprawę zdolności administracyjnych Agencji Zamówień Publicznych, organu zajmującego się kontrolą zamówień publicznych i podmiotów zamawiających.

– Zapewnienie przejrzystości stosowanych procedur, bez względu na wartość udzielanego zamówienia, oraz unikanie dyskryminujących rozróżnień między dostawcami z Czarnogóry i UE.

Prawo własności intelektualnej

– Zapewnienie ochrony na podobnym poziomie, jak ma to miejsce w przypadku UE, poprzez pełne dostosowanie prawa krajowego do dorobku prawnego UE w zakresie praw własności intelektualnej oraz poprzez stałe wzmacnianie zdolności administracyjnych wszystkich właściwych organów publicznych, w tym także straży granicznej, organów egzekwowania prawa i systemu sądowniczego, oraz usprawnienie egzekwowania przez nie prawa.

Usługi finansowe

– Ustanowienie kompleksowych regulacyjnych i nadzorczych ram prawnych dotyczących instytucji i rynków finansowych zgodnie z zasadami przyjętymi w UE.

Prawo spółek

– Rozpoczęcie dostosowywania wymogów związanych ze sprawozdawczością finansową do dorobku UE i zapewnienie ich skutecznego egzekwowania.

Zatrudnienie i polityka społeczna

– Dalsza poprawa zdolności administracyjnych Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w zakresie kształtowania i monitorowania polityki, z naciskiem na integrację na rynku pracy młodzieży, kobiet i grup szczególnie zagrożonych oraz modernizację polityki społecznej; dalsza poprawa skutecznego zarządzania środkami w zakresie aktywnego zatrudnienia wdrożonymi przez czarnogórski urząd ds. zatrudnienia.

Polityka sektorowa

Przemysł i MŚP

– Zapewnienie pełnego wdrożenia Europejskiej karty małych przedsiębiorstw.

– Rozpoczęcie wprowadzania ocen skutków regulacji. Dalsza poprawa dostępności finansowania oraz opracowanie struktur wspierających rozwój przedsiębiorczości (klastry, inkubatory przedsiębiorczości, parki biznesu i parki technologiczne).

Rolnictwo i rybołówstwo

– Dalsza budowa zdolności administracyjnych w sektorze rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, służących formułowaniu i wdrażaniu polityki w odnośnych dziedzinach. Opracowanie i rozpoczęcie wdrażania polityki rozwoju obszarów wiejskich.

– Poprawa zdolności instytucjonalnych w dziedzinie bezpieczeństwa żywności. Przygotowanie programu modernizacji zakładów przetwórstwa żywności w celu spełnienia norm UE. Rozpoczęcie działań mających na celu identyfikację owiec i kóz oraz rejestrację ich przemieszczania. Rozpoczęcie działań mających na celu zapewnienie skutecznej kontroli krajowych upraw roślin, zwłaszcza w odniesieniu do produktów objętych specjalnymi wymogami UE.

– Podjęcie działań na rzecz zbliżenia polityki rybołówstwa do norm obowiązujących w UE, szczególnie w dziedzinie gospodarki zasobami, systemu inspekcji i kontroli oraz polityki rynkowej i strukturalnej.

Ochrona środowiska naturalnego

– Dalsze zbliżanie ustawodawstwa krajowego do prawa i norm obowiązujących w UE, zwłaszcza w dziedzinie zanieczyszczenia powietrza, wody oraz chemikaliów.

– Rozpoczęcie wdrażania planu zagospodarowania przestrzennego oraz ogólnej strategii ochrony środowiska. Rozpoczęcie wdrażania strategii zrównoważonego rozwoju oraz innych strategii sektorowych (zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną, różnorodność

biologiczna, zmiany klimatyczne). Zapewnienie realnych ram finansowych dla wdrażania średnio- i długookresowej polityki ochrony środowiska.

– Ratyfikacja protokołu z Kioto i rozpoczęcie wdrażania jego postanowień.

– Dalsza poprawa zdolności administracyjnych poszczególnych resortów i organów odpowiedzialnych za planowanie, udzielanie zezwoleń, kontrole, egzekwowanie prawa i nadzór, a także za zarządzanie projektami w dziedzinie ochrony środowiska.

Polityka transportowa

– Wzmocnienie procesu budowy zdolności instytucjonalnych, w tym w zakresie opracowywania projektów dużych inwestycji. Dalsze przydzielanie wystarczających środków na utrzymanie infrastruktury transportowej i związanych z nią instytucji.

– Wdrożenie zobowiązań międzynarodowych w ramach konwencji Międzynarodowej Organizacji Morskiej oraz poprawa bezpieczeństwa floty morskiej zgodnie z protokołem ustaleń z Paryża.

Energia

– Przyjęcie i wdrożenie długofalowej strategii w zakresie zrównoważonej ekologicznie polityki energetycznej.

– Dalsza realizacja zobowiązań regionalnych i międzynarodowych w tej dziedzinie służąca przygotowaniu do stworzenia konkurencyjnego regionalnego rynku energii.

– Zostanie stroną międzynarodowych konwencji w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, których umawiającą się stroną jest już EURATOM.

Społeczeństwo informacyjne i media

– Zakończenie transpozycji ram prawnych UE z 2002 r. w dziedzinie łączności elektronicznej.

– Utworzenie konkurencyjnego rynku łączności elektronicznej poprzez stopniowe wdrażanie odpowiednich przepisów, a także stosowanie środków służących ochronie konkurencji oraz likwidowanie wszelkich istniejących barier utrudniających wejście na rynek.

– Utrzymanie niezależności organów regulacyjnych oraz zapewnienie im zasobów i wiedzy specjalistycznej odpowiednich do ich zadań.

– Pełne dostosowanie prawa krajowego do dorobku prawnego UE w dziedzinie mediów audiowizualnych.

Kontrola finansowa

– Opracowanie i wdrożenie zasad zdecentralizowanej odpowiedzialności kierowniczej oraz niezależnej funkcjonalnie kontroli wewnętrznej, zgodnie z normami przyjętymi na szczeblu międzynarodowym oraz najlepszymi praktykami stosowanymi w UE.

– Wzmocnienie możliwości operacyjnych, jak i niezależności funkcjonalnej i finansowej Państwowej Izby Kontroli.

– Opracowanie procedur i rozwój zdolności administracyjnych zapewniających skuteczną ochronę interesów finansowych UE.

Statystyka

– Dalsze opracowywanie wiarygodnych statystyk gospodarczych. Budowa zdolności instytucjonalnych w zakresie opracowywania i publikowania podstawowych danych statystycznych, zharmonizowanych z normami europejskimi, w dziedzinie statystyki przedsiębiorstw, statystyki rynku pracy oraz rachunków narodowych.

– Pełne włączenie szczebla samorządowego do rachunków sektora *general government*.

Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo

Wizy, kontrole graniczne, azyl i migracja

– Zapewnienie infrastruktury technicznej i obsady kadrowej umożliwiających realizację polityki w dziedzinie zintegrowanego zarządzania granicami, w tym wzmocnienia straży granicznej i służby celnej. Ułatwienie przekraczania granicy poprzez stworzenie nowych posterunków granicznych.

– Dalsze dostosowanie krajowej polityki wizowej do prawodawstwa i praktyk stosowanych w UE.

Narkotyki

– Zacieśnienie współpracy między agencjami i współpracy międzynarodowej oraz dalszy rozwój możliwości instytucjonalnych właściwych organów egzekwowania prawa w zakresie zwalczania handlu narkotykami.

Policja

– Dalsza restrukturyzacja; zapewnienie rozliczalności; reforma systemu kształcenia funkcjonariuszy policji; zapewnienie współpracy między różnymi organami egzekwowania prawa.

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu

– Opracowanie skutecznego systemu ochrony świadków, uwzględniającego także elementy regionalne.

– Zaostrzenie walki z przestępstwami gospodarczymi i finansowymi (w tym praniem brudnych pieniędzy i fałszowaniem walut), nadużyciami i korupcją oraz poprawa jakości krajowego ustawodawstwa w tym zakresie.

– Ułatwienie kierowania oficerów łącznikowych oddelegowanych przez państwa członkowskie UE do odpowiednich organów państwowych zajmujących się walką z przestępczością zorganizowaną. Wdrożenie konwencji z Palermo, wraz z dołączonymi do niej protokołami, dotyczącej międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz

właściwych norm międzynarodowych w zakresie przestępstw finansowych i gospodarczych.

– Poprawa zdolności administracyjnych i sądowniczych służących wdrożeniu przepisów kodeksu karnego dotyczących przestępczości zorganizowanej. Dalsze wzmocnienie jednostki do spraw zwalczania przestępczości zorganizowanej w obrębie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz zapewnienie koordynacji działań wszystkich organów egzekwowania prawa, w tym dalszy rozwój odpowiednich zdolności w zakresie wywiadu kryminalnego.

– Zaostrzenie walki z przestępstwami gospodarczymi i finansowymi (obejmującej walkę z podrabianiem gotówkowych i bezgotówkowych środków płatniczych) oraz poprawa zdolności instytucjonalnych i administracyjnych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z prowadzeniem takiej walki.

Ochrona danych osobowych

– Zapewnienie sprawnego funkcjonowania organu nadzoru nad ochroną danych.

– Zapewnienie organom państwowym, w szczególności organom egzekwowania prawa, odpowiednich zdolności w zakresie wdrażania przepisów w dziedzinie ochrony danych osobowych.

4. PROGRAMOWANIE

Pomoc Wspólnoty dla krajów Bałkanów Zachodnich udzielana w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia świadczona będzie w oparciu o istniejące instrumenty finansowe, w szczególności o rozporządzenie Rady (WE) nr 1085/2006[4]. Zgodnie z powyższym niniejsza decyzja nie niesie ze sobą skutków finansowych. Czarnogóra może mieć dostęp do finansowania w ramach programów wielonarodowych i horyzontalnych.

5. OBWAROWANIA

Pomoc wspólnotowa dla krajów Bałkanów Zachodnich jest uzależniona od postępów w spełnianiu kryteriów kopenhaskich, jak również od postępu w realizacji poszczególnych priorytetów określonych w niniejszym partnerstwie europejskim. Niewypełnienie tych warunków może prowadzić do podjęcia przez Radę odpowiednich środków na podstawie art. 21 rozporządzenia Rady (WE) nr 1085/2006. Pomoc Wspólnoty może również podlegać warunkom określonym przez Radę w konkluzjach z dnia 29 kwietnia 1997 r., szczególnie w zakresie zobowiązania się przez beneficjentów pomocy do przeprowadzenia reform demokratycznych, gospodarczych i instytucjonalnych.

6. MONITORING

Wdrażanie priorytetów partnerstwa europejskiego kontrolowane jest za pośrednictwem mechanizmów ustanowionych w ramach procesu stabilizacji i stowarzyszenia, w szczególności poprzez roczne sprawozdania przedstawiane przez Komisję.

---

[4] Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 82.